

Templomba járók tükre

Időpont: 1966. május 15. Húsvét utáni 5. vasárnap

Helyszín: Győr - Öregtemplom

Alapige: Jakab 1,22-27

Az ígének pedig megtartói legyetek és ne csak hallgatói, megcsalván magatokat. Mert ha valaki hallgatója az ígének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, aki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát: Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt. De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad amellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az boldog lesz az ő cselekedetében.

Ha valaki istentisztelőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, sőt megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló. Tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, és szeplő nélkül megtartani magát e világtól.

A mai napra kirendelt szentírási szakasz tükörről beszél. Ritka téma a tükör a bibliában, ritka téma kegyes beszélgetők között is, mert a tükörnek rossz híre van. A tükröt az Ördög praktikájának tartják. Van is ebben valami igazság. De akik így gondolkoznak, elfelejtik, hogy az Ördög mindenből kivieszi a részét, illetve mindent meg akar fertőzni. A tükröt nem az Ördög találta ki, a tükör beletartozik Isten teremtési rendjébe. A tükör használatát fertőzte meg csupán az Ördög. A tükörnek az az Istentől rendelt célja, hogy megmutassa a hibáinkat, az Ördög pedig arra akarja felhasználni, hogy a szépségünkben gyönyörködjünk. A tükör tehát Isten ajándéka a hibáink meglátására. Megmutatja igazi arcunkat.

Az Ige tükrébe a templomba járók néznek bele. Nem azért, hogy megveregessék a vállukat, hogy milyen derék emberek, hanem azért, hogy meglássák hibáikat. Az emberek általában nem szeretik azokat, akik, vagy amik a hibáikra emlékeztetnek. Ne haragudj a tükörré azért, mert igazat mond. Nékünk pedig megalázkodva kell hallgatnunk és olvasnunk is az Igét, a mai napra kirendelt szakaszt is, mint amelynek tükrében magamat látom én, a templomba járó ember. Az Ige tükréből reám visszanéző ember nem valami kívánatos arc. A tükör eredeti rendeltetése szerint a hibáinkat mutatja meg.

A mai Ige tükre először egy pöffeszkedő embert mutat nekünk.

Így kezdődik az Ige: „Az ígének pedig megtartói legyetek, ne csak hallgatói, megcsalván magatokat.” Egy olyan emberről beszél az Ige, aki önmagát csalja. Beképzelt ember. Alázkodjunk meg az Ige előtt és valljuk be, hogy Jakab apostol mikor ezekről az emberekről beszél, rólunk beszél. A templomba járásnak nagy kísértése a lelki beképzeltség. Különösen olyan világban, mint a mai, amikor sokan azt gondolják, hogy a templomba járás nagy érdem. Sokan vannak, akik ennek a közhangulatnak dacára is nemcsak hébe-korba, hanem rendszeresen járnak templomba, sokszor elgyönyörködnek önmagukban, abban a bátor, bizonyágtévő pózban, amellyel ők templomba járnak és prédikációt hallgatnak. Pedig nem Istent tisztel meg én azzal, hogy templomba járok, hanem Isten tisztelt meg engem a templomban azzal, hogy megszólít és mondanivalója van hozzám. Nem az az érték a templomba járásban, amit én viszek a templomba, hanem az, amit ott én kapok s amit onnan hazaviszek. Kérdezd meg csak magadat afelől, hogy meglátszik-e rajtad az, hogy templomban voltál. Jobb vagy-é istentisztelet után, mint istentisztelet előtt? Vagy érintetlen maradsz az Ige áradatában, mint a folyam fenekén a kavics, mely állandóan a vízben van, belülről mégis száraz marad és kemény.

A templomlátogatók között nem kevesen vannak, akik megcsalják magukat, pedig az Ige nyomtatékosan figyelmezteti a templomba járókat: Ne csald meg önmagad! Nem könnyű és nem kedves nekünk a mai napra kirendelt lecke, de ha ez az Ige áll elénk, nem térhetünk ki tanítása elől azon a címen, hogy a fülünket bántja az, amit az Ige mondani akar.

Az Ige tükre nemcsak egy pöffeszkedő ember képét mutatja nekünk, hanem egy ostoba ember képét is.

Így folytatódik az Ige: „*Mert ha valaki hallgatója az Igének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, aki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát: Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt. De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad amellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az boldog lesz az ő cselekedetében.*” A tükör tehát nem arra való, hogy gyönyörködjem önmagamban, hanem arra való, hogy megmutassa hibáimat és fogyatékoságaimat, amelyeket tükör nélkül nem láthatok meg magamban. Akármit mutat a tükör, ne feledjem, hogy nem nekem van igazam, hanem a tükörnek. Arról az emberről, aki a tükör által mutatott képet nem veszi komolyan, igen keményen beszél Jakab apostol. Azt mondja róla: ostoba ember. Ne mások fölött ítélkezz! Ha belenéztél az Ige tükrébe, vajon a hibáidat kerested-e? – s ha megmutatta hibáidat, komolyan vetted-e az Ige útmutatását? Vagy feledékeny hallgatója, olvasója voltál az Igének?

Magamat sem veszem ki azok sorából, akiket most megkérdezek afelől: mennyi ideig szoktál emlékezni egy igehirdetésre? Mi marad meg belőle benned? Ha valaki megkérdezné tőled, hogy az imádság és önvizsgálat vasárnapján miről szólt az igehirdetés, vajon ki tudná megmondani? Félek, hogy az sem tudná megmondani, aki erről prédikált. Rettentően feledékeny emberek vagyunk. Amit soha nem szabadna elfelejtenünk, hanem mindig észben kellene tartanunk, mert az elfelejtésére rámehet az üdvösségünk, azt dobjuk ki leghamarább az emlékezetünkéből, mint felesleges terhet emlékezésünk hajójából.

A győri gyülekezet ezen a napon tartja számadó közgyűlését. A számok könyörtelen törvénye szerint be kell számolnia minden fillérről, amelyet névtelenül a perselybe tettek. De tudod-e, hogy van az egyháznak egy másik számadása is? Az egyház földi életében fontos lehet, hogy van-e pénzügyi fedezete a kiadásokra, hogy van-e okos pénzügyi előrelátó politikája, de az egyháznak nem a legnagyobb kincse a forintban kifejezhető érték, hanem az Ige, amelyet az egyház nyújt a híveinek. Ha Isten egyszer egy nagy számadó gyűlésen azt kérné számon tőlünk, hogyan sáfárcodtunk az Ige kincsével ebben a gyülekezetben, vajon nem kellene-e papoknak és templomba járóknak egyaránt mély szégyenkezéssel és hallgatással lehajtani a fejét?!

Most nem beszélek azokról, akik az Igének amúgy sem hallgatói. A számadás nem arra való, hogy a másik fölött ítélkezzünk. A számadás mindig önmagunkat ítél meg. Én félek a nagy számadástól. Nem attól, amelyet számjegyekkel lehet kifejezni, hanem attól, amikor az Úr az Ő Igéjét kéri majd számon tőlünk. Bizony nagyon ostoba az az ember, aki az egyházi vagyonnal kapcsolatban mindent precízen el tud számolni, de arról nem tud számot adni, hogy mi történt az életében az egyház legdrágább kincsével, az Igével, amit hétről-hétre kínál neki a gyülekezet!

Jakab apostol még tovább folytatja ezt a fejmosó prédikációt. Az Ige tükre, amelybe bele kell néznünk, egy csaló embert mutat. Így folytatja: „*Ha valaki istentisztelőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, sőt megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló.*” /26.v./

Tudod-e, hogy a templomlátogató és ígét hallgató emberek között – a papokat sem kivéve – milyen sok csaló van a templomban? Embereket nehéz megcsalni, mert előbb-utóbb rájönnek, hogy igazmondása sántít s a csaló ember elveszti embertársai bizalmát. Még kevésbé lehet becsapni és félrevezetni Istent, aki mindent lát és tud; aki előtt nyilvánvalóak vagyunk belülről is. Előbb-utóbb rájövünk arra is, hogy bármennyire szeretné is, önmagát sem tudja véglegesen becsapni az ember. Jönnek a magába szállás nehéz órái és melyikünk nem tapasztalta még, milyen borzasztó szembenézni azzal a tükörrel, amelyből csaló önmagam néz vissza reám. Mert embert csaló, Istent csaló és önmagamat csaló emberek vagyunk.

Jakab apostol különösen egy dologra irányítja a figyelmünket a tükörbenezésnél. A nyelvünk bűneire. Nem azért, mintha jelentőségét illetően nem volna más bűnünk, de a nyelv megzabolázását igen fontosnak tartja. Talán az emberek igazmondását illetően voltak akkor szomorú tapasztalatai. Tény, hogy Jakab azt akarja, azt szeretné, hogy a keresztyén ember nyelve zabolába szorított nyelv legyen és hogy a zabolá ne a számító eszem, józan ítélőképességem, hanem Isten Szent Lelke legyen. Mondd testvérem, nekünk, akik istentisztelőnek látszunk, nem kell-e mélyen megalázkodnunk, amikor az Ige tükrében egy csaló ember néz vissza ránk.

Az Ige végül egy csúnya, szeplős arcú embert mutat a tükörben. „*Tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, és szeplő nélkül megtartani magát e világtól.*” /27.v./ Aki tisztaságra törekszik – már pedig ez az Ige világosan a tisztaság törekvésére kötelez – az tudja jól, hogy mindig a tükörnek van igaza, nem a tükörbe néző embernek. A tükör sohasem általánosít, mindig konkrétan mutatja, hol szorulok tisztálkodásra. Két dologban mutatja meg az ember arcát a mai Ige utolsó verse, az én szennyeseimet is: az egyik a világszerűség, a másik az embertelenség. Azt mondja, hogy a tükörből olyan ember néz vissza rám, akinek az istentisztelete nem áll meg Isten előtt, csaló; nem áll meg a felebarát előtt, az özvegyek és árvák előtt. Szeplős az arcom Isten felé és emberek felé egyaránt.

Testvérem! A tükör nem kétségbe ejteni akar, hanem megtisztítani. Ezt nem szabad elfelejtenünk akkor sem, amikor az Ige fed minket, amikor az igehirdetés ilyen kellemetlen kérdéseket hoz elénk.

Testvérem, könnyeken át tükörbe néző arcunk láttán, könnybe borult szemmel érünk el a Krisztus tisztító véréhez, mert önfegyelem ezen a ponton nem segít rajtunk. Önismeretünk világos látása is megcsalhat bennünket, de a Krisztus vére, a bűnbocsánatot szerző drága vér, az még a nyelvünket is meg tudja tisztítani.

Amen.